

**Stofnun stjórnsýslufræða og stjórn mála
Stjórnmálafræðideild
Háskóla Íslands**

**Yfirlit yfir helstu verkefni
starfsárið 2016**

Janúar 2018

Efnisyfirlit

Frá formanni stjórnar og forstöðumanni Stofnunar stjórnsýslufræða og stjórn mála.....	3
1. Inngangur	4
2. Stjórnun, samstarf, rannsóknir og þróunarverkefni.....	4
2.1 Stjórn og starfsfólk.....	4
2.2 Samstarfsaðilar	5
2.3 Rannsóknir og þróunarverkefni	6
3. Útgáfa og vefir.....	8
3.1 Vef tímaritið Stjórn mála & stjórnsýsla.....	8
3.2 Vefir stofnunarinnar.....	10
4. Fræðsla og upplýsingamiðlun um stjórnsýslu, stjórn mála og málefni líðandi stundar.....	11
4.1 Stjórnsýslufræðsla í samstarfi við forsætisráðuneytið og önnur námskeið.....	11
4.2 Ráðstefnur, málþing og opnir fyrirlestrar	12
4.3 Morgunverðarfundir	14
5. Fjármál stofnunarinnar.....	15
Viðauki 1. Viðburðir og námskeið árið 2016.....	16
Viðauki 2. Titlar og höfundar ritrýndra greina í tímaritinu Stjórn mála & stjórnsýsla árið 2016.....	18

Frá formanni stjórnar og forstöðumanni Stofnunar stjórnsýslufræða og stjórn mála

Árið 2016 var fjórtánda starfsár Stofnunar stjórnsýslufræða og stjórn mála og nefna ber nokkur atriði sem settu mark sitt á starfsárið.

Breytingar urðu í stjórn og starfslíði stofnunarinnar á starfsárinu. Í ársbyrjun sagði Þorgerður Einarsdóttir, prófessor í kynjafræðum við Stjórn málafræðideild, sig frá stjórnarsetu en hún hafði gengt stjórnarformennsku frá miðju ári 2014. Margrét S. Björnsdóttir, aðjúkt við Stjórn málafræðideild, kom ný inn í stjórn og tók við formennsku stjórnar. Margrét þekkir vel til starfa stofnunarinnar, en hún gengdi starfi forstöðumanns frá stofnun stofnunarinnar fram til ársins 2009. Breytingar urðu á fulltrúa forsætisráðuneytis í stjórn. Í byrjun árs tók Arnar Þór Mátsson skrifstofustjóri sæti Ragnhildar Arnljótsdóttur ráðuneytisstjóra sem fulltrúi ráðneytisins í stjórn. Síðla árs 2016 tók Steinunn Halldórsdóttir sérfræðingur sæti Arnars Þórs þegar hann fór til starfa erlendis. Stjórnarsetu Ellýjar Katrínar Guðmundsdóttur lauk síðla árs þegar hún lét af stöfum sem borgaritari. Hrefna Ástmarsdóttir verkefnisstjóri hjá stofnuninni kom aftur til starfa í ársbyrjun að loknu 12 mánaða námsleyfi.

Stofnunin leitaðist sem fyrr við að styðja við rannsóknir og þróunarverkefni og vera öflugur umræðuvettvangur um málefni stjórn mála og stjórnsýslu. Stofnunin starfaði í nánú samstarfi við Stjórn málafræðideild HÍ sem fyrr. Tvö rannsóknaverkefni voru í umsýslu hjá stofnuninni árinu: Valds- og lýðræðisrannsókn Félagsvísindasviðs og Gendering the Academy and Research: Combating Career Instability and Asymmetries – GARCIA. Rannsóknasetur um fjölmiðlun og boðskipti var gerð að sjálfstæðri einingu hjá stofnuninni í árslok. Stofnunin veitti Reykjavíkurborg ráðgjöf um aðferðir við árangursmat á þjónustu borgarinnar, sem og að forstöðumaður sat í verkefnisstjórn innanríkisráðuneytisins um stöðu og framtíð íslenskra sveitarfélaga. Útgáfa tímaritsins Stjórn mála & stjórnsýsla var mikilvægur þáttur í starfsemi stofnunarinnar og haldið var áfram með umbætur og umsóknarferlið við skráningu í alþjóðlega gangagrunna. Sem fyrr stóð stofnunin fyrir námskeiðum fyrir starfsfólk í stjórnsýslu ríkisins og hjá sveitarfélögum í samstarfi við forsætisráðuneytið og Félag forstöðumanna ríkisins. Mikil aukning var í fjölda námskeiða og meiri breidd í námsframboði en á fyrra ári. Morgunverðarfundir um málefni stjórnsýslunnar í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana voru mikilvægur þáttur í starfsemi stofnunarinnar eins og fyrri ár. Einnig voru haldnir opnir fundir og málstofur um rannsóknir fræðimanna, sem og um málefni liðandi stundar í samstarfi við ýmsa aðila.

Margrét S. Björnsdóttir, formaður stjórnar, og Sjöfn Vilhelmsdóttir forstöðumaður Stofnunar stjórnsýslufræða og stjórn mála.

1. Inngangur

Stofnunin starfar í samræmi við reglur um Stofnun stjórnsýslufræða og stjórn mála og stefnumótun stjórnar á hverjum tíma. Í reglum stofnunarinnar segir eftirfarandi um hlutverk hennar:

„Stofnun stjórnsýslufræða og stjórn mála er rannsókn- fræðslu- og þjónustustofnun sem starfrækt er af Háskóla Íslands. Stofnunin er vettvangur samstarfs Háskóla Íslands við opinbera aðila um eflingu náms og rannsókna um stjórnun opinberra stofnana, bæði ríkis og sveitarfélaga, og vettvangur umræðu um stjórn mála og stjórnsýslu. Stofnunin heyrir undir Stjórn málafræðideild á félagsvísindasviði. Hún starfar sem sjálfstæður aðili í tengslum við Félagsvísindastofnun HÍ.“

Starfsemi stofnunarinnar starfsárið 2016 fylgdi sömu áherslum og fram koma í stefnu stofnunarinnar fyrir árin 2013-2014, sem samþykkt á stjórnarfundum 13. júní 2013. Eftirtalin verkefni voru þá skilgreind af stjórn sem áhersluþættir í starfssemi stofnunarinnar:

1. Verkefni á sviði rannsókna: Þátttaka í rannsóknum, birting rannsóknarniðurstaða með útgáfu tímaritsins Stjórn mála & stjórnsýsla, stuðningur og aðstoð við fræðimenn og starf deildarinnar, starfsemi Rannsóknarborðs Stjórn málafræðideildar.
2. Efling nýsköpunar í opinberri stjórnsýslu og þjónustu.
3. Kennsla og upplýsingamiðlun um stjórnsýslu og stjórn mála og málefni líðandi stundar.
4. Fjármál og reglur stofnunarinnar.

Í þessari skýrslu er gerð grein fyrir starfsemi stofnunarinnar fjórtánda starfsár hennar árið 2016.

2. Stjórnun, samstarf, rannsóknir og þróunarverkefni

2.1 Stjórn og starfsfólk

Stjórn Stofnunar stjórnsýslufræða og stjórn mála er kosin til þriggja ára. Samkvæmt reglum stofnunarinnar skipar forseti Félagsvísindasviðs stofnuninni sex manna stjórn til þriggja ára. Deildarfundur í Stjórn málafræðideild tilnefni þrjár menn í stjórnina og rektor Háskóla Íslands einn. Forseti Félagsvísindasviðs skipar tvo stjórnarmenn án tilnefningar. Þó nokkrar breytingar urðu á stjórn stofnunarinnar á árinu 2016. Þorgerður Einarisdóttir sagði sig frá stjórnarsetu í byrjun árs, en hún hafði gegnt formennsku stjórnar frá miðju ári 2014. Margrét S. Björnsdóttir, aðjúkt við Stjórn málafræðideild, kom ný inn í stjórn og tók við formennsku stjórnar. Margrét þekkir vel til starfa stofnunarinnar, en hún gengdi starfi forstöðumanns frá stofnun stofnunarinnar fram til ársins 2009. Auk Margrétar sitja Baldur Þórhallsson, prófessor og Gunnar Helgi Kristinsson, prófessor, sem fulltrúar Stjórn málafræðideildarinnar í stjórn. Einnig urðu breytingar á fulltrúa forsætisráðuneytis í stjórn. Í byrjun árs tók Arnar Þór Músson skrifstofustjóri sæti Ragnhildar Arnljótsdóttur ráðuneytisstjóra sem fulltrúi ráðuneytisins í stjórn. Síðla árs tók Steinunn Halldórsdóttir sérfræðingur sæti Arnars Þórs þegar hann fór til starfa hjá Endurreisnar- og þróunarbanka Evrópu í London. Aðrir í stjórn árið 2016 voru: Trausti Fannar Valsson, dósent við lagadeild HÍ, tilnefndur af rektor HÍ og Elly Katrín Guðmundsdóttir borgaritari frá Reykjavíkurborg, en stjórnarsetu hennar lauk síðla árs þegar hún lét af stöfum sem borgaritari. Ekki var búið að ganga frá tilnefningu ný fulltrúa Reykjavíkurborgar í stjórn við árslok 2016.

Stjórnina skipuðu því þrjár konur og þrír karlar starfsárið 2016 og er það í samræmi við ákvæði í reglum stofnunarinnar um að hlutfall hvor kyns sé ekki minna en 40% sbr. ákvæði jafnréttis laga. Stjórn stofnunarinnar hélt tvo fundi á árinu 2016, í febrúar og í desember.

Árið 2016 var annað starfsár Sjafnar Vilhelmsdóttur sem forstöðumanns stofnunarinnar. Hrefna Ástmarsdóttur koma aftur til starfa í ársbyrjun eftir 12 mánaða námsleyfi. Þá hafði dr. Haukur Arnþórsson umsjón með vef tímaritsinsins Stjórnsmál & stjórnsýsla.

Skrifstofa Stofnunar stjórnsýslufræða og stjórnsmála er í húsnæði Félagsvísindastofnunar Háskóla Íslands í Gimli við Sæmundargötu.

2.2 Samstarfsaðilar

Stofnunin er samstarfsvettvangur kennara í stjórnsýslu- og stjórnsmálafræðum sem eiga á þessum vettvangi samstarf við fjölmarga aðila utan Háskóla Íslands, s.s. Reykjavíkurborg, ráðuneyti, Umboðsmann Alþingis og aðrar opinberar stofnanir en einnig Samband íslenskra sveitarfélaga, stjórnsmálaflokka, stéttarfélög og önnur félagasamtök. Þá starfar stofnunin með kennurum og fræðimönnum í öðrum deildum HÍ, sjálfstætt starfandi sérfræðingum og sérfræðingum ráðgjafafyrirtækja m.a. vegna skipulagningar á málþingum, fræðslufundum og lengri og skemmri námskeiðum um stjórnsýslu og stjórnun í opinberum rekstri fyrir starfsmenn stjórnsýslunnar og stjórnendur opinberra stofnana.

Reykjavíkurborg hefur verið formlegur samstarfsaðili stofnunarinnar frá upphafi og er samstarfið stofnuninni mikill styrkur í efnislegu og fjárhagslegu tilliti. Þjónustusamningur við Reykjavíkurborg var undirritaður 22. ágúst 2016 til eins árs. Samningurinn var fjórþættur: 1. *Þjónustukannanir Reykjavíkurborgar*, 2. *Stjórnsýsluskóli fyrir starfsmenn borgarinnar*, 3. *Íbúa og þáttökulýðræði* og, 4. *Námskeið um aðferðir og verklag nýsköpunar*. Ráðgjöf stofnunarinnar um aðferðir og skipulag árangursmats á þjónustu borgarinnar við íbúa var veigamesti þátturinn í samstarfinu á árinu, en forstöðumaður vann með starfshópi borgarinnar um þjónustukannanir borgarinnar á haustmánuðum.

Stofnunin á samstarf við opinbera aðila um námskeiðahald. Þar má nefna námskeið í stjórnsýslurétti og upplýsingarétti í samstarfi við forsætisráðuneytið, og námskeið um opinber innkaup í samstarfi við Ríkiskaup.

Samstarf stofnunarinnar og Félags forstöðumanna ríkisstofnana (FFR) hefur verið mjög farsælt og hefur leitt af sér viðamikla samvinnu um fræðslu, rannsóknir og eflingu umræðu um viðfangsefni og starfsumhverfi í opinberri stjórnsýslu og rekstri opinberra stofnana. Í mörgum tilvikum hefur samstarf aðila tengst viðfangsefnum einstakra ráðuneyta og skal þar fjármála- og efnahagsráðuneytisins sérstaklega getið. Samstarf stofnunarinnar og FFR árið 2016 fólst í að standa fyrir morgunverðarfundum og námskeiðum um málefni stjórnsýslunnar. Sjá nánari umfjöllun um morgunverðarfundi og námskeið sem stofnunin og FFR stóðu saman að á árinu í köflum 4.1 og 4.3 og yfirlit í viðauka 1.

Sem fyrr átti stofnunin gott og náið samstarf um skipulagningu á viðburðum við Félag stjórnsmálafræðinga, Félag stjórnsýslufræðinga, og rannsóknarstofnanir við aðrar deildir HÍ. Sjá

nánari umfjöllun um opna fundi um málefni líðandi stundar sem stofnunin stoð fyrir á árinu í kafla 4.2 og í viðauka 1.

Á árunum 2011-2015 tók stofnunin þátt í samstarfi um nýsköpun í opinberum rekstri með fjármála- og efnahagsráðuneytinu, Félagi forstöðumanna ríkisstofnana, Nýsköpunarmiðstöð Íslands, Rannís og Samband íslenskra sveitarfélaga. Markmið samstarfsins var að stuðla að nýsköpun í opinberum rekstri og styðja við rannsóknir á þróun nýsköpunar á Íslandi. Stofnunin sá m.a. um að halda úti vef um nýsköpunin í opinberum rekstri og þjónustu í samstarfi við fjármálaráðuneytið. Um mitt ár 2016 var ljóst að ráðuneytið hafði ekki hug á að styðja frekar við rekstur vefsins og þar sem fyrir lá að nýr vefur stjórnarráðsins myndi einnig vera með upplýsingar um nýsköpun fyrir ráðuneyti og stofnanir ríkisins. Í framhaldi var vefnum lokað.

Stofnunin hefur í gegnum tíðina tekið þátt í norrænu og evrópsku samstarfi stjórnsýsluskóla, en slíkir skólar bjóða grunn- og endurmenntun fyrir starfsmenn og stjórnendur hins opinbera. Hér er annars vegar átt við þátttöku í fundum Directors of Institutes and Schools of Public Administration (DISPA), sem er samstarfsvettvangur aðila sem sjá um stjórnsýslufræðslu í löndum ESB og halda þeir fund tvisvar á ári hjá forysturíki ESB hverju sinni. Einnig hafa norrænir samstarfsaðilar haft með sér sérstakt tengslanet undir heitinu Nordic Civil Service Training Institute Network. Forstöðumaður stofnunarinnar tók ekki þátt í fundum á þessum samstarfsvettvangi á árinu 2016.

2.3 Rannsóknir og þróunarverkefni

Eftirfarandi rannsóknar- og þróunarverkefni voru veigamest í starfsemi Stofnunar stjórnsýslufræða og stjórn mála á árinu:

2.3.1 Valds- og lýðræðisrannsókn Félagsvísindasviðs. Rannsóknarverkefnið hefur verið vistað hjá stofnuninni frá 2015. Um er að ræða rannsóknarverkefni til fjögurra ára (2014-2017) þar sem athyglinni er beint að megingerendum í valds- og lýðræðiskerfum íslensks samfélags svo sem að löggjafanum, framkvæmdavaldinu, stjórnsýslunni, stjórn mála flokkum, hagsmunasamtökum, fjölmiðlum og almenningi (sjá www.vol.hi.is). Gunnar Helgi Kristinsson, prófessor við Stjórn málafræðideild, stýrir rannsókninni en um 30 fræðimenn úr ólíkum deildum Félagsvísindasviðs taka þátt í verkefninu. Stofnunin sér um rekstur verkefnisins í samstarfi við rannsóknarstjóra. Á vefsíðunni má sjá afrakstur rannsókna verkefnisins á árinu 2016 en þá voru átta ritrýndar greinar og mastersritgerðir birtar. Umsýsla stofnunarinnar við verkefnið 2016 fólst í að skipuleggja málstofur fyrir þátttakendur í rannsóknarneti verkefnisins, uppfæra vefsíðu verkefnisins, skýrsluskrif og fjármálaumsjón.

2.3.2 Gendering the Academy and Research: Combating Career Instability and Asymmetries – GARCIA. Stofnunin hefur frá 2015 unnið með íslenska rannsóknarteymi GARCIA og hefur umsjón með skipulagi og framkvæmd viðburða á vegum verkefnisins og aðstoðar stjórnendur við ákveðna þætti þess. GARCIA er þriggja ára (2014-2016) samstarfsverkefni háskóla í sjö Evrópulöndum og stýra Þorgerður Einarsdóttir, prófessor, og Gyða Margrét Pétursdóttir, lektor, við Stjórn málafræðideild íslenska hluta rannsóknarinnar. Verkefnið felst í ítarlegum rannsóknum á einni háskólastofnun í hverju þátttökulandanna með það að markmiði að stuðla að jafnréttismenningu og vinna gegn mismunun og staðalímyndum. Auk birtinga fræðigreina

er útgáfa handbókar um kynjaða fjárlagagerð meðal afurða verkefnisins. Lokaráðstefna íslenska hluta verkefnisins var haldin í október í Norræna húsinu. Umsýsla stofnunarinnar við GARCIA verkefnið á árinu fólst í að vinna náð með stjórnendum verkefnisins við að skipulegga samráðsfundi með í hagsmunaaðilum, upplýsinga- og skýrslugjöf til yfirstjórnar verkefnisins, sem og að undirbúa og sjá um framkvæmd lokaráðstefnu í október.

2.3.3 Rannsóknasetur um fjölmiðlun og boðskipti. Rannsóknasetur um fjölmiðlun og boðskipti er rannsókn-, fræðslu- og þjónustustofnun sem starfrækt er af Háskóla Íslands og Háskólanum á Akureyri. Hlutverk þess er að auka og efla rannsóknir á sviði fjölmiðla og fréttamennsku og að vera samstarfsvettvangur á milli fræðasamfélags og fjölmiðlafólks. Setrið var gert að sjálfstæðri einingu innan Stofnunar stjórnsýslufræða og stjórn mála síðla árs 2016. Setrið hefur eigin stjórn, en forstöðumaður stofnunarinnar hefur eftirlit fjármálum setursins og gerir rekstaráætlanir í samráði við stjórn. Setrið stóð fyrir málþingi um *Fjölmiðla í almanna þágu* um miðjan október í samstarfi við ReykjavíkurAkademíuna.

2.3.4 Þátttaka í verkefnisstjórn um stöðu og framtíð sveitarfélaga. Í árslok 2015 skipaði þáverandi innanríkisráðherra fimm manna verkefnisstjórn sem fékk það hlutverk að greina íslenska sveitarstjórnarstigið og finna tækifæri og leiðir til að styrkja það. Starfstími verkefnisstjórnar var áætlaður eitt og hálf ár. Forstöðumaður stofnunarinnar var skipaður af ráðherra í verkefnisstjórnina sem fulltrúi háskólasamfélagsins. Verkefnisstjórnin hélt fjölda funda á árinu 2016, fór í námsferð til Svíþjóðar til að kynna sér íbúapátttökuverkefni hjá sænskum sveitarfélögum, sem og kallaði til sín sveitarstjórnarfólk til samráðs. Forstöðumaður stofnunarinnar vann náð með formanni stjórnarinnar varðandi útfærslu samráðsferlisins. Síðla árs stóð verkefnisstjórnin fyrir framkvæmd símakönnunar meðal íbúa sveitarfélaga til að afla upplýsinga um viðhorf þeirra til sveitarfélags síns og fá skýrari sýn á væntingar íbúa til sveitarstjórnarstigsins. Forstöðumaður hafði umsjón með undirbúningi fyrir könnunina og vann rannsóknarupplagg og spurningalista hennar í samstarfi við forstöðumann Félagsvísindastofnunar HÍ, en Félagsvísindastofnun sá um framkvæmd könnunarinnar. Starf verkefnisstjórnarinnar hélt áfram á árinu 2017.

2.3.5 Rannsóknaborð. Rannsóknaborð er samstarfsvettvangur kennara Stjórn málafræðideildar og doktorsnema deildarinnar. Tilgangur rannsóknaborðsins er m.a. að styðja við og efla rannsóknir á sviði opinberrar stjórnsýslu og stjórn mála, auka samstarf milli fræðimanna á þessum sviðum, vera samræðuvettvangur fræðanna og þeirra sem starfa við opinbera stjórnsýslu og stjórn mála og vera vettvangur miðlunar þekkingar og hagnýtrar reynslu. Á árinu 2015 var ákveðið að nýta rannsóknaborðsfundina til að kynna rannsóknir doktorsnema og til að miðla hagnýtum upplýsingum sem snúa að rannsóknavinnu almennt, svo sem styrkjámöguleikum og birtingum í fræðitímaritum. Á vormisseri 2016 voru tveir rannsóknarborðfundir haldnir. Á þeim fyrri kynntu Thomas Brorsen Smidt og Finnborg Salome Steinþórsdóttir doktorsrannsóknir sínar, en rannsóknir þeirra eru hluti af GARCIA-rannsóknarverkefninu. Á síðari rannsóknarborðsfundinum var fjallað um kröfuna um opið aðgengi (e. open access) að rannsóknarniðurstöðum og rannsóknargögnum sem hafa verið fjármagnaðar með opinberu fé. Guðlaug Þóra Kristjánsdóttir, verkefnisstjóri hjá Miðstöð framhaldsnáms hjá HÍ var með kynningu um lögin um opinn aðgang og um kröfur Rannís um birtingar í opnum aðgangi, sem og áform um að koma á laggirnar rafrænu varðveislusafni. Á heimasíðu stofnunarinnar www.stjornsyslustofnun.hi.is má finna upplýsingar um

rannsóknaráherslur kennara og doktorsnema Stjórn málafræðideildar undir Rannsóknaráherslur fræðimanna.

3. Útgáfa og vefir

3.1 Veftímaritið Stjórn málafræði & stjórnsýsla

Árið 2016 var 12. starfsár vef tímaritsins Stjórn málafræði & stjórnsýsla. Megintilgangur tímaritsins er að gera fræðilegt efni um íslenska stjórnsýslu og stjórn mála aðgengilegt með það fyrir augum að auka við þekkingu og efla faglega umræðu á þessu sviði. Tímaritið hefur frá stofnun vaxið og eflst og er það afar mikilvægur birtingarvettvangur fyrir fræðimenn á sviði félagsvísinda. Frá upphafi og til ársloka 2016 hafa birst 209 ritrýndar fræðigreinar í tímaritinu, 69 almennar greinar og 128 bókadómar.

Frá og með 2015 hefur ritstjórnarstefna tímaritsins verið að birta aðeins fræðigreinar sem fara í gegnum ritrýni. Því er ekki er lengur tekið við almennum greinum og erindum eins og áður, sem og nú eru birtir einungis dómar um fræðibækur að frumkvæði ritstjórnar og því ekki lengur tekið við innsendum bókdómum. Þessar breytingar á ritstjórnarstefnunni eru liður í að fá tímaritið skráð í alþjóðlegum gagnagrunnum. Á árinu 2016 voru birtar 26 ritrýndar fræðigreinar, þrjár bókadómar og ein yfirlitsgrein um rannsóknir Önnu G. Jónasdóttur í tengslum við heiðursdoktorsnafnbót hennar við Stjórn málafræðideild HÍ árið 2015.

Sem fyrr komu út tvö tölublað í vefútgáfu árið 2016, í júní og desember og eru þau öllum aðgengileg á vefsíðunni www.irpa.is sem stendur fyrir enskt heiti tímaritsins: *Icelandic Review of Politics & Administration - IRPA*. Frá árinu 2012 hefur tímaritið komið út íslensku og ensku vefviðmóti og er hægt að velja á milli tungumála. Prentuð útgáfa kemur út einu sinni á ári, en í henni eru ritrýndu greinar vefútgáfunnar frá árinu áður og kom hún út í byrjun nóvember þetta starfsárið.

Um 123 einstaklingar og stofnanir eru áskrifendur að tímaritinu, greiða árlegt áskriftargjald og fá senda prentuðu útgáfuna. Þar af eru tíu opinberar stofnanir sem styðja útgáfuna sérstaklega með hærri styrktaráskrift. Einnig hefur Seðlabanki Íslands styrkt útgáfuna með fjárframlagi.

Við útgáfu vef tímaritsins í júní og desember var boðið til útgáfuhófs, þar sem höfundu, eða höfundum, var gefið tækifæri til að kynna efni greinar sinnar og voru umræður á eftir. Í útgáfubodinu í júní kynnti Bjarni Már Magnússon sína sem hann skrifaði ásamt Sigurjóni Njarðarsyni: *Meintur fyrirvari Íslands við 5. gr. Norður-Atlantshafssamningsins*. Samtals birtust níu ritrýndar greinar í tölublaðinu. Í útgáfubodinu í desember kynnti Eva H. Önnudóttur grein sína: *"Pots and Pans" protests and requirements for responsiveness of the authorities*. Samtals birtust tíu ritrýndar greinar í því tölublaði.

Í ritnefnd tímaritsins 2016 voru eftirtaldir: Gunnar Helgi Kristinsson, sem er aðalritstjóri, Margrét S. Björnsdóttir og Sjöfn Vilhelmsdóttir. Umsjón með útgáfunni hefur forstöðumaður stofnunarinnar og Haukur Arnþórsson hafði umsjón með vef tímaritsins.

Hjá tímaritinu er einnig ráðgefandi ritstjórn sem og International Advisory Board. Báðar ritstjórnirnar eru skipaðar virtum erlendum og innlendum fræðimönnum á fræðasviði tímaritsins.

Í ráðgefandi ritstjórn eru eftirtaldir: Jóhanna K. Birnir, University of Maryland, Magnús Þorkell Bernharðsson, Williams College, Guðmundur Heiðar Frímansson, Háskólinn á Akureyri, Ólafur Þ. Harðarson, Háskóli Íslands, Indriði H. Indriðason, University of California, Riverside, Anna G. Jónasdóttir, University of Örebro, Tiina Randma-Liiv, Tallinn University of Technology, og Gyða Margrét Pétursdóttir, Háskóli Íslands.

Í International Advisory Board eru eftirfarandi: Shaun Bowler, University of California, Riverside, Donatella Della Porta, European University Institute, Sieglinde Gstöhl, College of Europe, Beatrice Halsaa, University of Oslo, Johanna Kantola, University of Helsinki, Don Kettl, University of Maryland, Mona Lena Krook, Rutgers University, Brendan O'Leary, University of Pennsylvania, Simona Piattoni, University of Innsbruck, Gerry Stoker, University of Southampton og Jos C. N. Raadschelders, University of Oklahoma.

Greinar sem birtast í tímaritinu eru metnar til 15 stiga í matskerfi opinberra háskóla, en matskerfið gerir ráð fyrir því að íslensk tímarit séu flokkuð í samræmi við það hversu strangar vísindalegar kröfur tímaritin gera við mat á greinum sem þeim berast til birtingar, en þau þurfa að uppfylla ákveðin skilyrði um ritstjórnarhætti. Ritryndar greinar sem birtast í tímaritinu Stjórnmal & stjórnsýsla eru því metnar í hæsta flokk en matskerfið er grundvöllur mats á störfum akademískra starfsmanna við opinbera háskóla.

Ritstjórn markaði sér þá stefnu þegar á árinu 2012 að sækja um skráningu á tímaritinu í erlenda gagnagrunna vísindatímarita, og hefur náðst töluverður árangur í þeirri vinnu. Enn á tímaritið þó eftir að fá skráningu í mikilvæga grunna eins og Scopus. Í árslok 2015 skrifuðu stofnunin og Félagsvísindasvið undir samstarfssamning um fjárhagslegan stuðning til þriggja ára vegna útgáfu tímaritsins. Meginmarkmið samstarfsins er að efla útgáfu Stjórnmalá & stjórnsýslu með því að skrá tímaritið í leiðandi alþjóðlega gagnagrunna og þannig viðhalda stöðu þess sem leiðandi fræðirit á sviði íslenskra félagsvísindarannsókna. Samningurinn hljóðar upp á 2.850 þúsund króna árlegt framlag Félagsvísindasviðs til stofnunarinnar (sem útgefanda tímaritsins) til þriggja ára. Þessi fjárhagslegi stuðningur gerir ritstjórn tímaritsins og forstöðumanni stofnunarinnar kleift að sinna utanumhaldi með útgáfunni betur og vinna að endurbótum sem eru nauðsynlegar til að fá skráningu á tímaritinu í áður nefndum gagnagrunnum. Á árinu 2016 var unnið við endurbætur á upplýsingatexta á vef tímaritsins og í ritstjórnarkerfinu, sem og ferlar við móttöku greina og fyrir ritryni voru endurbættir.

Tímaritið er nú þegar með aðgang að eftirfarandi samtökum og kerfum, þessi aðgangur er grunnur að skráningu í erlenda gagnagrunna vísindatímarita:

1. **CrossRef-Publishers International Linking Association (PILA)**

Stofnun stjórnsýslufræða og stjórnmalá sem er útgefandi vef tímaritsins Stjórnmal og stjórnsýsla fékk inngöngu í **Cross Ref Publishers International Linking Association (PILA)** með undirritun samkomulags þess efnis dags 27. júní 2013 og greiðir stofnunin árleg aðildargjöld til samtakanna. PILA úthlutar meðlimum DOI númeri sem er grundvöllur skráningar tímarita í gagnagrunna. Tímaritinu Stjórnmal og stjórnsýsla hefur verið úthlutað DOI númeri og hafa allar greinar tímaritsins frá upphafi 2005 fengið slíkt númer.

2. Open Access Scholarly Publishers Association (OASPA)

Stofnun stórnáslufræða og stjórnmála sem útgefandi vefstjórnar Stjórnmal og stjórnsýsla fékk inngöngu í **Open Access Scholarly Publishers Association (OASPA)** skv. netpósti frá samtökunum dags. 26. júlí 2013 og greiðir árleg félagsgjöld til samtakanna. OASPA hvetur útgefendur til að nota [Creative Commons licenses](#), sérstaklega Creative Commons Attribution License (CC-BY), sem grundvöll fyrir opinn aðgang að fræðilegu efni skv. viðurkenndri skilgreiningu á opnum aðgangi vísindatímarita. Merki Creative Commons Licences kemur fram á forsíðu tímaritsins Stjórnmal og stjórnsýsla til marks um að það fylgi viðurkenndum stöðlum um opinn aðgang.

3. Open Journal Systems (OJS)

Stofnun stjórnsýslufræða og stjórnmála tók í gagnid ritstjórnar- og dreifingarkerfi Open Journal Systems kerfið (OJS) árið 2013. Allar greinar sem birst hafa í tímaritinu hafa verið settar OJS kerfið. OJS kerfið var upphaflega sett upp undir stjórn háskólabókasafnsins í Stanford háskóla, en er nú þróað og því dreift í samstarfi við fjölmarga útgáfuadila á forsendum „opinna“ sjónarmiða. Kerfið er ritstjórnarkerfi fyrir höfunda, ritrýna og ritstjóra og styður tvíblinda ritrýni, sér um leiðbeiningar og áminningar til höfunda og ritrýna, er birtingarkerfi fyrir tímaritsgreinar á vefnum og útbýr eigin greinar í rafrænt form (export/import skrár) fyrir skráningu hjá alþjóðlegum skráningaraðilum fræðigreina. Þá getur kerfið annast áskriftir. Google Scholar Metrics mæla með upptöku OJS fyrir tímarit sem vilja að upplýsingar um efni þeirra birtist þar samkvæmt heimasíðu þess gagnagrunns. Kerfið gefur m.a. aðgang að tölfræðilegri greiningu á dreifingu og notkun fræðigreina sem birtast í tímaritinu. Má reikna með því að greinar og nöfn höfunda skili sér mun betur út í alþjóðasamfélag fræðimanna með tilkomu kerfisins en áður var.

Tímaritið er nú þegar skráð í eftirfarandi erlenda gagnagrunna vísindatímarita:

1. **Directory of Open Access Journal (DOAJ)**;
2. **ProQuest** - undir ProQuest Political Science Journals;
3. **Google Scholar Metrics** - tímaritið hefur fengið DOI lykil á greinar sínar og hefur tekið OJS kerfið í notkun en hvort tveggja er forsenda þess að Google Scholar Metrics nemi greinar sem birtast í tímaritinu;
4. **EBSCO** - EBSCO Information Services gagnagrunnur.

3.2 Vefir stofnunarinnar

Á vef stofnunarinnar, www.stjornsyslustofnun.hi.is, er að finna helstu upplýsingar um starfsemi hennar og upplýsingar um þau rannsóknasvið sem fræðimenn deildarinnar leggja helst áherslu á. Stofnunin nýtir sér einnig samfélagsmiðla til kynningar á starfseminni og heldur úti Facebooksíðu og er á Twitter. Stofnunin rekur ennfremur vefsíðu tímaritsins Stjórnmal & stjórnsýsla (www.irpa.is) eins og fram hefur komið, auk þess að hafa umsjón með vefsíðu Valds- og lýðræðisrannsóknarinnar (www.vol.hi.is).

Ár árunum 2012-2015 hét stofnunin úti vef um nýsköpun í opinberum rekstri og þjónustu í samstarfi við fjármála- og efnahagsráðuneytið: www.nyskopunarvefur.is. Á vefsíðunni var mikið magn upplýsinga um nýsköpun í opinberum rekstri og verkfæri við nýsköpunarvinnu. Þar er einnig safn upplýsinga um verkefni sem voru tilnefnd til nýsköpunarverðlauna á árunum 2011-2015, eða vel yfir 100 verkefni. Stuðningi fjármála- og efnahagsráðuneytisins við rekstur vefsins lauk í ársbyrjun 2015 og var vefnum endanlega lokað árið 2016.

4. Fræðsla og upplýsingamiðlun um stjórnslu, stjórnsmál og málefni liðandi stundar

4.1 Stjórnslufræðsla í samstarfi við forsætisráðuneytið og önnur námskeið

Allt frá stofnun hefur stofnunin lagt mikla áherslu á að bjóða upp á styttri námskeið fyrir starfsfólk í stjórnslu ríkisins og hjá sveitarfélögum. Undanfarin ár hefur verið í vaxandi mæli boðið upp á fjarnám samhliða staðnámi á námskeiðum og hafa opinberir starfsmenn ríkis og sveitarfélaga sem búa á landsbyggðinni í auknum mæli nýtt sér þetta form og þannig getað sparað sér mikinn tilkostnað vegna ferðalaga og uppihalds. Árið 2016 voru öll námskeið tekin upp sem og streymd í rauntíma sem gefur m.a. þátttakendum möguleika að sitja námskeið í fjarnámi í rauntíma sem og að fylgja námskeiðinu síðar eða til upprifjunar. Hins vegar var fjarnám ekki í boði fyrir þátttakendur í málstofunum um þjónandi forystu og heilsueflandi stjórnun. Stofnunin stóð fyrir ellefu námskeiðum og málstofum á árinu miðað við sex árið áður. Þessi aukning þýddi bæði meiri breidd var í námsframboði á árinu sem og mikil aukning í fjölda þátttakenda. Alls sóttu 468 einstaklingar námskeið og málstofur stofunarinnar á árinu. Í viðauka 1 má einnig sjá yfirlit yfir námskeiðin.

Stofnunin hefur um árabíl staðið fyrir námskeiðum fyrir starfsfólk stjórnslu ríkis og sveitarfélaga um lög er varða stjórnsluna til að efla þekkingu þeirra á reglum hennar. Þessi námskeið voru sett á laggirnar m.a. að frumkvæði Umboðsmanns Alþingis og hefur stofnunin notið stuðnings, liðveislu og hvatningar embættisins í því starfi. Námskeiðin eru jafnframt skipulögð í samstarfi við forsætisráðuneytið, Reykjavíkurborg og Félag forstöðumanna ríkisstofnana.

Á árinu 2016 var í 12. skiptið haldið *sex vikna námskeið um stjórnslurétt fyrir starfsmenn ríkis og sveitarfélaga*. Námskeiðið nýtur ávallt mikilla vinsælda og umsjónarmaður og aðalkennari þess árið 2016 var Hafsteinn Þór Hauksson, dósent við Lagadeild Háskóla Íslands. Aðrir fyrirlesara voru sérfræðingar frá Umboðsmanni Alþingis og forsætisráðuneytinu.

Í samstarfi við Reykjavíkurborg stóð stofnunin fyrir nýju námskeiði um *kynjagað fjárhagsáætlunargerð: aðferðir og framkvæmd*. Námskeiðið var skipulagt sem 2 x hálfur dagur og fór fram í febrúar. Kennarar voru Finnborg Salome Steinþórsdóttir doktorsnemi í kynjafærðum við Stjórnsmálafræðideild HÍ og Lára Rúnarsdóttir verkefnisstýra kynjagaðrar fjárhags- og starfsáætlunar hjá fjármálaskrifstofu Reykjavíkurborgar.

Í samstarfi við Þekkingarsetur um þjónandi forystu skipulagði stofnunin tvisvar sinnum málstofu um *þjónandi forystu: aðferð við að skapa jákvæðan starfsanda, hvatningu, betri liðan og heilsu starfsfólks*. Um var að ræða hálf dags málstofu þar sem lagt er mikið upp úr samtali og virkri þátttöku. Fyrri málstofan var haldin í mars og sú síðari í október. Fyrirlesarar voru: Sigrún Gunnarsdóttir og Sigrún Þorgeirsdóttir hjá Þekkingarsetri um þjónandi forystu.

Kjartan Bjarni Björgvinsson, dómari við héraðsdóm Reykjavíkur kenndi þrjú hálf dags námskeið á sviði stjórnsluréttar í samstarfi við stofnunina í apríl: *Hvernig á að ráða starfsmenn hjá ríki og sveitarfélögum?* og *Upplýsingaréttur almennings: Framkvæmd og túlkun upplýsingalaga nr. 140/2012; Hvernig skal staðið að starfslokum starfsmanna hjá stofnunum ríkis og sveitarfélaga; Tjáningarfrelsi opinberra starfsmanna*.

Hvar liggja mörkin? Námskeiðið um tjáningarfrelsi opinberra starfsmanna var nýtt námskeið og vegna góðrar ásóknar var það var kennt tvisvar sinnum á árinu, í apríl og aftur í september.

Stofnunin í samstarfi við Ríkiskaup skipulagði annað árið í röð *námskeið um opinber innkaup* á haustmánuðum. Námskeiðið miðast við að auka þekkingu á lagalegu umhverfi og framkvæmd opinberra innkaupa og er ætlað forstöðumönnum jafnt sem öðrum starfsmönnum sem sjá um innkaup hjá stofnunum ríkisins og hjá sveitarfélögum. Sérfræðingar frá Ríkiskaupum sáu um kennslu á námskeiðinu sem var skipulagt sem 2 x hálfur dagur.

Stofnunin stóð fyrir málstofu undir heitinu *Heilsa starfsfólks í forgang: Heilsuefandi stjórnun og forysta- aðferðir sem byggja á nýjum rannsóknum á samskiptum stjórnenda og starfsfólks á vinnustöðum*. Um var að ræða hálfsdags málstofu um samspils vinnuumhverfis og heilsu. Fyrirlesarar á málstofunni voru: Lotta Dellve, dósent í vinnuvistfræði við læknadeild Gautaborgarháskóla og prófessor í vinnuvistfræði og stjórnun við Royal Institute of Technology (KTH) í Stokkhómi og Háskólann í Borås, og Sigrún Gunnarsdóttir dósent við Háskóla Íslands og Háskólann á Bifröst, og stofnandi Þekkingarseturs um þjónandi forystu.

Að auki skipulagði stofnunin í samstarfi við Kjartan Bjarna Björgvinsson sérstakt tveggja daga námskeið fyrir trúnaðarmenn kennara í framhaldsskólum landsins að beiðni Félags framhaldsskólakennara. Námskeið fór fram um miðjan ágúst og samanstóð af þeim þeim efnispáttum sem Kjartan kennir í námskeiðum sínum á sviðum stjórnsýsluréttar, s.s starfsmannaréttur, upplýsingaréttur og tjáningarfrelsi opinberra starfsmanna.

4.2 Ráðstefnur, málþing og opnir fyrirlestrar

Stofnunin lagði sem fyrr áherslu að standa fyrir opnum fundum og málþingum um málefni sem eru efst á baugi varðandi stjórnsmál og stjórnsýslu í samstarfi við ýmsa aðila. Markhópur þessa fræðslu- og umræðuvettvangs eru stjórnendur í opinberum rekstri, starfsmenn stjórnsýslu ríkis og sveitarfélaga og fag- og áhugafólk um opinbera stjórnsýslu og stjórnsmál. Alls sóttu um 850 manns þessa tegund viðburða á árinu 2016, sem voru:

- ***Spilling á Íslandi: Hagsmunaárekstrar, fyrirgreiðsla og spilling***. Hádegisfundur haldinn 15. janúar í samstarfi við Félag stjórnsmálafræðinga. Framsögumenn: Gunnar Helgi Kristinsson, prófessor við Stjórnsmálafræðideild HÍ og Þórunn Sveinbjarnardóttir, formaður BHM.

- ***Fyrirlestraröð um ávinning og viðfangsefni samanburðarstjórnsmála***. Fyrirlestraröðin var skipulögð í samstarfi við Stjórnsmálafræðideild til að vekja athygli og áhuga nema við HÍ á námi í samanburðarstjórnsmálum. Um var að ræða sex hádegisfundi sem fóru fram vikulega á tímabilinu 29. janúar til 4. mars. Fyrirlesarar voru: Jóhanna K. Birnir, dósent við Maryland Háskóla, Agnar Freyr Helgason, doktor í stjórnsmálafræði og verkefnastjóri Þjóðmálastofnunar HÍ, Baldur Þórhallsson, prófessor við Stjórnsmálafræðideild HÍ, Eva Heiða Önnudóttir, nýdoktor við Stjórnsmálafræðideild HÍ og Gunnar Helgi Kristinsson, prófessor við Stjórnsmálafræðideild HÍ.

- ***Sambúð stjórnsýslu og stjórnsmála***. Aðalfundur og málþing Íslandsdeildar norræna stjórnsýslusambandsins (NAF) sem haldin voru í samstarfi við stofnunina og fóru fram 9. mars í HÍ. Tryggvi Gunnarsson, umboðsmaður Alþingis, flutti erindi um sambúð stjórnsýslu og

stjórnmála gerði m.a. grein fyrir nýlegri umfjöllun um sambúð stjórnsýslu og stjórnmála í Danmörku.

- **Forseti Íslands: Hvers konar embætti er þetta?** Fyrirlestrarröð sem Stjórnmálafræðideild, Stofnun stjórnsýslufræða og stjórnmála, Sagnfræðistofnun og Lagastofnun við Háskóla Íslands stóðu að. Um var að ræða fjóra hádegisfundi sem fóru fram mánðarlega á tímabilinu 18. mars til 23. júní. Fyrirlesarar: Björg Thorarensen, prófessor við Lagadeild HÍ, Stefanína Óskardóttir, dósent við Stjórnmálafræðideild HÍ, Guðni Th. Jóhannesson, dósent við Sagnfræði- og heimspekideild, Ragnheiður Kristjánsdóttir, prófessor við Sagnfræði- og heimspekideild, og Birgir Hermannsson, aðjúntk við Stjórnmálafræðideild HÍ. Á síðasta fundinum sem fór tveimur dögum fyrir forsetakosningarnar 2016 var rýnt í skoðanakannanir um gengi frambjóðenda og hugmyndir þeirra um hlutverk og völd forseta Íslands, sem og rætt um hvernig embættið myndi mögulega þróast á næstum árum með nýjum forseta. Þátttakendur í pallborðsumræðunum: Ólafur Þ. Harðarson prófessor við Stjórnmálafræðideild, Valgerður Anna Jóhannsdóttir aðjúntk í blaða- og fréttamennsku, Þorgerður Einarsdóttir prófessor í kynjafræði við Stjórnmálafræðideild, og Guðmundur Hálfðánarson, prófessor við Sagnfræði- og heimspekideild.

- **Stjórnið sjálf – Donald og Hillary þurfa ekki að sækja um: Vettvangur opinberra tjáskipta sem eflir rauntímalýðræði.** Hádegisfundur haldinn 20. apríl með Géza Tessényi, lögfræðingi og forstöðumanni the Intercivil Society of London, þar sem hann kynnti hugmyndir um vettvang opinberra tjáskipta (the Public Opinion Platform) á sviði stjórnmála sem eflir rauntímalýðræði (real-time democracy) og nýtir aðferðir rafræns lýðræðis.

- **Panamaskjölin: Afhverju Ísland? Skattahagræði eða skattsvik?** Hádegisfundur á vegum stofnunarinnar, Alþjóðamálastofnunar, Lagastofnunar og Siðfræðistofnunar haldinn 29. apríl. Framsögumenn og þátttakendur í pallborðsumræðum: Þórólfur Matthíasson, prófessor í hagfræði við HÍ, Bryndís Kristjánsdóttir, skattrannsóknarstjóri, og Guðmundur Jónsson, prófessor í sagnfræði við HÍ.

- **Ráðstefna Félags stjórnmálafræðinga.** Fyrsta ráðstefna Félags stjórnmálafræðinga var í samstarfi við stofnunina 16. júní og er stefnt á að halda slíka ráðstefnu annað hvert ári. Um var að ræða heilds dagskrá sem samanstóð af vinnustofum fyrirlestrum og opnum fyrirlestrum. Gestafyrirlesari: Ása von Schoultz, prófessor í stjórnmálafræði við Mittuniversitetet í Svíþjóð. Í ráðstefnulok veitti Félag stjórnmálafræðinga verðlaun fyrir framúrskarandi lokaritgerðir í stjórnmálafræði (BA og MA stigi) sem var skilað á árinu 2015 hjá íslenskum háskóla.

- **Hádegisfundur um bók Jóns Gunnars Bernburgs um Búsáaldabyltinguna.** Fundurinn haldinn 20. september í samstarfi við Félag stjórnmálafræðinga. Jón Gunnar Bernburg, prófessor í félagsfræði við HÍ kynnti nýútkoma bóka sína um Búsáaldabyltinguna. Jón Ólafsson heimsspekingur og Eva H. Önnudóttir stjórnmálafræðingur ræddu síðan efni bókarinnar og framlag hennar til þekkingar á íslensku samfélagi.

- **Leyna stjórnvöld mikilvægum upplýsingum sem eiga erindi við almenning?** Hádegisfundur haldinn 4. október þar sem Jóhanna Gunnlaugsdóttir, prófessor í upplýsinga- og skjaltastjórn kynnti niðurstöður úr nýrri könnun sinni um viðhorf fólks til upplýsingagjafar

stjórnvalda (ríkisstjórnar, ráðuneyta, sveitarfélaga og stofnanir þeirra, þjónustustofnana og eftirlitsstofnana á vegum ríkisins).

- **Kynjuð fjármál - fjárfesting til framtíðar.** Lokaráðstefna íslenska hluta GARCIA rannsóknarverkefnisins, haldin í Norræna húsinu 18. október í samstarfi við Félagsvísindasvið HÍ, Reykjavíkurborg og fjármála- og efnahagsráðuneytinu. Hálf dags dagskrá með erlendum og innlendum fræðimönnum. Aðalfyrirlesari: Angela O'Hagan, lektor í opinberri stefnumótun við Glasgow Caledonian University. Aðrir framsögumenn: Thomas Brorsen Smidt, doktorsnemi við Stjórn málafræðideild HÍ, Halldóra Friðjónsdóttir, formaður verkefnisstjórnar um innleiðingu kynjaðrar hagstjórnar og fjárlagagerðar hjá ríkinu, Herdís Sólborg Haraldsdóttir sérfræðingur hjá fjármála- og efnahagsráðuneytinu, Lára Rúnarsdóttir, verkefnastýra kynjaðrar fjárhags- og starfsáætlunar hjá Reykjavíkurborg, Daði Már Kristófersson, forseti Félagsvísindasviðs HÍ, Aðalbjörg Lúthersdóttir, rekstrarstjóri Félagsvísindasviðs HÍ, og Finnborg Salome Steinþórsdóttir, doktorsnemi við Stjórn málafræðideild HÍ.

- **Nýskipan í ríkisrekstri: Hvað gerðist, hvernig fór, hvað svo?** Afmælismálþing Félags stjórnsýslufræðinga haldið í Hátíðarsal HÍ 10. nóvember í samstarfi við stofnunina. Síðdegisdagskrá með erlendum og innlendum framsögmönnum. Aðalfyrirlesari: Christopher Hood, prófessor í stjórnsýslufræðum við Oxford háskóla. Aðrir framsögumenn: Gunnar Helgi Kristinsson, prófessor við Stjórn málafræðideild HÍ, Friðrik Sophusson fv. fjármálaráðherra, og Sigurður H. Helgason, skrifstofustjóri skrifstofu stjórnunar og umbóta, í fjármála- og efnahagsráðuneyti.

- **Uppgjör við kosningabaráttuna.** Hádegisfundur haldinn í samstarfi við Félag stjórnmálafræðinga 18. nóvember. Þátttakendur í pallborðsumræðum: Gunnar Helgi Kristinsson prófessor í stjórnmálafræði, Þórunn Elísabet Bogadóttir aðstoðarráðgjafi Kjarans, Andrés Jónsson almannatengill og framkvæmdastjóri Góðra samskipta og Ólafur Þ. Harðarson prófessor í stjórnmálafræði.

4.3 Morgunverðarfundir

Stofnunin hefur, sem fyrr segir, átt mjög fjarsælt samstarf við Félag forstöðumanna ríkisstofnana (FFR) mörg undanfarin ár með það að markmiði að efla fræðslu og umræðu um viðfangsefni og starfsumhverfi í opinberri stjórnsýslu og rekstri opinberra stofnana. Fastur liður í þessu samstarfi hefur verið að standa reglulega fyrir morgunverðarfundum á Grand hóteli um málefni sem tengjast stjórnsýslufræðum og stjórnsýslu ríkisins. Fundirnir hafa verið vel sóttir, bæði af félagsmönnum FFR sem og af öðrum starfsmönnum í stjórnsýslunni, hjá samtökum og einkafyrirtækjum. Átta morgunverðarfundir voru haldnir á árinu og um 750 manns sóttu þessa fundi sem voru:

- **Kynning á kjarasamningum ríkisstarfsmanna.** Morgunverðarfundur haldinn 27. janúar í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana og kjara- og mannauðssýslu fjármála- og efnahagsráðuneytisins. Fulltrúar kjara- og mannauðssýslunnar kynntu nýgerða kjarasamninga ríkisins og ræddu þau verkefni sem liggja fyrir hjá stofnunum ríkis vegna endurskoðun stofnanasamninga.

- **Áhrif stjórnunarháttanna á heilsu og líðan starfsfólks - hvað virkar til farsældar?** Morgunverðarfundur haldinn 31. mars í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana og Þekkingarsetur um þjónandi forystu. Framsögumenn: Ásta Snorradóttir fagstjóri hjá Vinnueftirliti ríkisins,

Birgir Jakobsson landlæknir, Sigrún Gunnarsdóttir dósent við Háskólann á Bifröst og HÍ, og Gylfi Dalmann Aðalsteinsson dósent við HÍ.

- ***Innleiðing laga um opinber fjármál: Ný aðferðarfræði og nýjar áskoranir.*** Morgunverðarfundur haldinn 28. apríl í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana og fjármála- og efnahagsráðuneyti. Framsögumenn: Þórhallur Arason og Ólafur Reynir Guðmundsson frá fjármála- og efnahagsráðuneytinu, og Stefán Guðmundsson frá umhverfis- og auðlindaráðuneyti.

- ***Ný reglugerð um einelti – framkvæmd í opinberum rekstri: Áhrif stjórnsýslu- og upplýsingaréttar.*** Morgunverðarfundur haldinn 10. júní í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana, fjármála- og efnahagsráðuneytið, Vinnueftirlitið og Félag mannauðsstjóra ríkisins. Framsögumenn: Ásta Snorradóttir, fagstjóri hjá Vinnueftirlitinu, Helgi Valberg Jenson, sérfræðingur hjá kjara- og mannauðssýslu fjármála- og efnahagsráðuneytisins, Sara Lind Guðbergsdóttir, sérfræðingur hjá kjara- og mannauðssýslu fjármála- og efnahagsráðuneytisins, og Ragnheiður Stefánsdóttir, mannauðsstjóri hjá Landsbókasafni Íslands - Háskólabókasafni.

- ***Stofnanir í nýju fjölmiðlaumhverfi – almannatengsl og samfélagsmiðlar.*** Morgunverðarfundur haldinn 5. október í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana. Framsögumenn: Baldvin Þór Bergsson, fréttamaður og háskólakennari, Andrés Jónsson, almannatengill, og Anna Sigrún Baldursdóttir, aðstoðarmaður forstjóra Landspítala.

- ***Áhrif laga um opinber fjármál á reikningshald stofnana.*** Morgunverðarfundur haldinn 1. nóvember í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana og Fjársýslu ríkisins. Framsögumenn: Sigurður H. Helgason, skrifstofustjóri í fjármála- og efnahagsráðuneytinu, Ingbór Karl Eiríksson, fjársýslustjóri, og Þórir Ólafsson, forstöðumaður uppgjörssviðs Fjársýslu ríkisins.

5. Fjármál stofnunarinnar

Háskóli Íslands og Stjórnmaláfræðideild leggja stofnuninni til starfsaðstöðu og almenna umsýsluþjónustu, m.a. vegna fjármála, sem auk annars styður við fjárhagslega stöðu stofnunarinnar. Stjórnmaláfræðideild greiðir leigu fyrir starfsaðstöðu stofnunarinnar. Að öðru leyti er stofnunin rekin fyrir sjálfsaflafé og aflar fjármagns til rekstrar með samstarfsamningum, umsjón með málþingum, námskeiðum, og opnum fundum, rannsóknaverkefnum, áskriftum að tímariti stofnunarinnar og öðrum styrkjum.

Heildartekjur stofnunarinnar á árinu 2016 voru rétt tæpar 25,1 milljón sem skiptast á fjórar rekstrareiningar: almennur rekstur (23,2 milljónir); Valds- og lýðræðisrannsókn (engar nýjar tekjur þetta árið); tímaritið Stjórnmal og stjórnsýsla (1,5 milljónir), og; Rannsóknarsetur í fjölmiðla- og boðskiptafræðum (350 þúsund). Heildarútgjöld fyrir almennan rekstur og útgáfu tímaritsins voru rétt um 25,1 milljón.

Nánari greining á rekstri og fjármálum stofnunarinnar árið 2016 er að finna í greinargerð sem lögð var fyrir stjórn stofnunarinnar með kynningu á yfirliti yfir starfsemi stofnunarinnar árið 2016.

Viðauki 1. Viðburðir og námskeið árið 2016

Ráðstefnur, málþing og opnir fundir:

15. janúar: *Hádegisfundur um spillingu á Íslandi.* Haldinn í samstarfi við Félag stjórn málafræðinga.

27. janúar: *Kynning á kjarasamningum ríkisstarfsmanna.* Morgunverðarfundur haldinn í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana og kjara- og mannauðssýslu fjármála- og efnahagsráðuneytisins.

29. janúar – 4. mars: *Fyrirlestraröð í samstarfi við Stjórn málafræðideild um ávinning og viðfangsefni samanburðarstjórn mála.* Sex hádegisfyrirlestrar til að vekja athygli á námi í samanburðarstjórn málum. Fyrirlesarar kennarar og fræðimenn við Stjórn málafræðideild HÍ og við Maryland Háskóla.

9. mars: *Sambúð stjórnsýslu og stjórn mála.* Aðfundur og málþing Íslandsdeildar norræna stjórnsýslusambandsins (NAF) sem haldin voru í HÍ í samstarfi við stofnunina. Tryggvi Gunnarsson, umboðsmaður Alþingins, flutti erindi um sambúð stjórnsýslu og stjórn mála.

18. mars – 23. júní: *Forseti Íslands: Hvers konar embætti er þetta?* Hádegisfyrirlestrar sem Stjórn málafræðideild, Stofnun stjórnsýslufræða og stjórn mála, Sagnfræðistofnun og Lagastofnun við Háskóla Íslands stóðu að mánaðarlega með fyrirlesturum og pallborðsumræðum.

31. mars: *Áhrif stjórnunarháttanna á heilsu og líðan starfsfólks - hvað virkar til farsældar?.* Morgunverðarfundur haldinn í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana og Þekkingarsetur um þjónandi forystu.

20. apríl: *Stjórnid sjálf – Donald og Hillary þurfa ekki að sækja um: Vettvangur opinberra tjáskipta sem eflir rauntímalýðræði.* Hádegisfundur með Géza Tessényi, lögfræðingi og forstöðumanni the Intercivil Society of London, þar sem hann kynnti hugmyndir um vettvang opinberra tjáskipta á sviði stjórn mála sem eflir rauntímalýðræði og nýtir aðferðir rafræns lýðræðis.

28. apríl: *Innleiðing laga um opinber fjármál: Ný aðferðarfræði og nýjar áskoranir.* Morgunverðarfundur haldinn í samstarfi við félag forstöðumanna ríkisstofnana og fjármála- og efnahagsráðuneyti.

29. apríl: *Panamaskjölin: Af hverju Ísland? Skattahagræði eða skattsvik?* Hádegisfundur á vegum stofnunarinnar, Alþjóðamálastofnunar, Lagastofnunar og Siðfræðistofnunar.

10. júní: *Ný reglugerð um einelti – framkvæmd í opinberum rekstri: Áhrif stjórnsýslu- og upplýsingaréttar.* Morgunverðarfundur haldinn í samstarfi við félag forstöðumanna ríkisstofnana, fjármála- og efnahagsráðuneytið, Vinnueftirlitið og Félag mannauðsstjóra ríkisins.

16. júní: Ráðstefna Félags stjórn málafræðinga. Fyrsta ráðstefna Félags stjórn málafræðinga í samstarfi við stofnunina sem samanstóð af vinnustofum fræðimanna og opnum fyrirlestrum.

21. júní: Kynning og útgáfuboð veftímaritsins Stjórn málafræðinga & stjórnsýsla.

20. september: Hádegisfundur um nýja bók Jóns Gunnars Bernburgs um Búsáhaldaþynguna. Fundurinn haldinn samstarfi við Félag stjórn málafræðinga.

4. október: Leyna stjórnvöld mikilvægum upplýsingum sem eiga erindi við almenning? Kynning á niðurstöðum viðhorfskönnunar Jóhönnu Gunnlaugsdóttur prófessors í upplýsingafræðum.

5. október: Stofnanir í nýju fjölmiðlaumhverfi – almannatengsl og samfélagsmiðlar. Morgunverðarfundur haldinn í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana.

18. október: Kynjuð fjármál - fjárfesting til framtíðar. Lokaráðstefna íslenska hluta GARCIA rannsóknarverkefnisins, haldin í Norræna húsinu í samstarfi við Félagsvísindasvið HÍ, Reykjavíkurborg og fjármála- og efnahagsráðuneytinu.

1. nóvember: Áhrif laga um opinber fjármál á reikningshald stofnana. Morgunverðarfundur haldinn í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana og Fjársýslu ríkisins.

10. nóvember : Nýskipan í ríkisrekstri: Hvað gerðist, hvernig fór, hvað svo? Afmælistálfing Félags stjórnsýslufræðinga haldið í Hátíðarsal HÍ í samstarfi við stofnunina.

18. nóvember: Uppgjör við kosningabaráttuna. Hádegisfundur haldinn í samstarfi við Félag stjórn málafræðinga.

19. desember: Kynning og útgáfuboð veftímaritsins Stjórn málafræðinga & stjórnsýsla.

Námskeið:

25. janúar- 2. mars: Sex vikna námskeið í stjórnsýslurétti fyrir starfsmenn ráðuneyta, ríkisstofnana og sveitarfélaga (12 x ½ dagur) haldið í samstarfi við forsætisráðuneytið. Umsjón og aðalkennari: Hafsteinn Þór Hauksson, dósent við Lagadeild HÍ.

4.-5. febrúar: Kynjuð fjárhagsáætlunargerð: Aðferðir og framkvæmd haldið í samstarfi við Reykjavíkurborg (2 x ½ dagur). Umsjón og fyrirlesarar: Finnborg Salome Steinþórsdóttir frá Stjórn málafræðideild HÍ og Lára Rúnarsdóttir frá Reykjavíkurborg.

31. mars: Þjónandi forysta, aðferð við að skapa jákvæðan starfsanda, hvatningu, betri líðan og heilsu starfsfólks: Hvað? Hvernig? Hlutverk stjórnenda. Málstofa (½ dagur) haldin í framhaldi af morgunverðarfundinum *Áhrif stjórnunarháttanna á heilsu og líðan starfsfólks - hvað virkar til*

farsældar? Umsjón og fyrirlesarar: Dr. Sigrún Gunnarsdóttir og Sigrún Þorgeirsdóttir hjá Þekkingarsetri um þjónandi forystu

8. apríl: *Hvernig skal staðið að starfslokum starfsmanna hjá stofnunum ríkis og sveitarfélaga* (½ dagur). Umsjón og fyrirlesari: Kjartan Bjarni Björgvinsson, héraðsdómari við Héraðsdóm Reykjavíkur.

12. apríl: *Tjáningarfrelsi opinberra starfsmanna: Hvar liggja mörkin?* (½ dagur). Umsjón og fyrirlesari: Kjartan Bjarni Björgvinsson, dómari við Héraðsdóm Reykjavíkur.

23. apríl: *Upplýsingaréttur almennings: Úrlausn lagalegra álitafna* haldið í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana (½ dagur). Umsjón og fyrirlesari: Kjartan Bjarni Björgvinsson, dómari við Héraðsdóm Reykjavíkur.

17.-18. ágúst: *Tveggja daga námskeið fyrir trúnaðarmenn Félags framhaldsskóla kennara.* Umsjón og fyrirlesari: Kjartan Bjarni Björgvinsson, dómari við Héraðsdóm Reykjavíkur.

26. september: *Tjáningarfrelsi opinberra starfsmanna: Hvar liggja mörkin?* (½ dagur). Umsjón og fyrirlesari: Kjartan Bjarni Björgvinsson, dómari við Héraðsdóm Reykjavíkur.

29.-30. september: *Opinber innkaup* (2 x ½ dagur). Námskeiðhaldið í samstarfi við Ríkiskaup. Umsjón og fyrirlesarar: Sérfræðingar hjá Ríkiskaupum.

28. október: *Málstofan Þjónandi forysta, aðferð við að skapa jákvæðan starfsanda, hvatningu, betri líðan og heilsu starfsfólks* (½ dagur). Umsjón og fyrirlesarar: Dr. Sigrún Gunnarsdóttir og Sigrún Þorgeirsdóttir hjá Þekkingarsetri um þjónandi forystu

9. nóvember: *Heilsa starfsfólks í forgang: Heilsueflandi stjórnun og forysta.* Málstofa (½ dagur) haldin í samstarfi við Félag forstöðumanna ríkisstofnana. Umsjón og fyrirlesarar: Dr. Lotta Dellve er dósent í vinnuvistfræði við læknadeild Gautaborgarháskóla og prófessor í vinnuvistfræði og stjórnun við Royal Institute of Technology (KTH) í Stokkhómi og Háskólann í Borås, og dr. Sigrún Gunnarsdóttir.

Viðauki 2. Titlar og höfundar ritrýndra greina í tímaritinu Stjórnsmál & stjórnsýsla árið 2016.

Fræðigreinar sem birtust í vefriti stofnunarinnar vorið 2016:

- 1. Professionalism among Icelandic Mayors: Job Postings, Experience and Education as Determinants of Professionalism at the Icelandic Local Level.** Höfundur: Eva Marín Hlynsdóttir.
- 2. Dómstólaeftirlit með Alþingi: Breytt valdahlutföll í stjórnskipuninni.** Höfundur: Björg Thorarensen.

3. **New Media - Opportunity for New and Small Parties? Political Communication before the Parliamentary Elections in Iceland in 2013.** Höfundur: Birgir Guðmundsson.
4. **Meintur fyrirvari Íslands við 5. gr. Norður- Atlantshafssamningsins.** Höfundar: Sigurjón Njarðarson, Bjarni Már Magnússon.
5. **Iceland's Involvement in the Anti-Apartheid Struggle.** Höfundur: Jónína Einarsdóttir.
6. **Hrunið skýrt: Sjónarhorn klassískra kenninga um fjármálakreppur.** Höfundur: Stefán Ólafsson.
7. **Public Opinion Polls and Experts in Election News.** Höfundur: Guðbjörg Hildur Kolbeins.
8. **Jón Gnarr: Grínarinn sem varð leiðtogi.** Höfundur: Árelía Eydís Guðmundsdóttir.
9. **Money Talks: Gender Budgeting in the University of Iceland.** Höfundar: Finnborg S. Jónasdóttir, Þorgerður Einarsdóttir, Thamar M. Heijstra, Gyða Margrét Pétursdóttir.

Fræðigreinar sem birtust í vefriti stofnunarinnar haustið 2016:

1. **The "Pots and Pans" protests and requirements for responsiveness of the authorities.** Höfundur: Eva H. Önnudóttir.
2. **Measuring corruption: whose perceptions should we rely on? Evidence from Iceland.** Höfundar: Gissur Ólafur Erlingsson, Gunnar Helgi Kristinsson.
3. **Administrative capacity and long-term policy making at the Icelandic local level.** Höfundur: Eva Marín Hlynsdóttir.
4. **Men and the Suffrage.** Höfundur: Sigríður Dúna Kristmundsdóttir.
5. **Athafnafólk í opinberri stefnumótun á óvissutímum: Hvernig hugmyndin um notendastýrða persónulega aðstoð varð að veruleika á Íslandi.** Höfundur: Sigurbjörg Sigurgeirsdóttir.
6. **Markaðsvæðing fréttar: Greining á innihaldi fréttar í tveimur dagblöðum og tveimur vefmiðlum fyrir og eftir hrun.** Höfundur: Valgerður Jóhannsdóttir.
7. **Varðveisla gagna í stjórnsýslunni.** Höfundar: Kristín Benediktsdóttir, Trausti Fannar Valsson.
8. **Hagnýting persónuupplýsinga á Facebook hjá eftirlitsstofnunum.** Höfundur: Sigurður G. Hafstað, Jóhanna Gunnlaugsdóttir.
9. **Mannréttindastefna Reykjavíkurborgar: Áskoranir, togstreita og tækifæri.** Höfundar: Þorgerður H. Þorvaldsdóttir, Guðbjörg Lilja Hjartardóttir.
10. **„Hún gæti alveg verið múslimi og allt það“: Ráðning fólks af erlendum uppruna til íslenskra fyrirtækja.** Höfundar: Kristín Loftsdóttir, Margrét Sigrún Sigurðardóttir, Kári Kristinsson.